

Burgemeester in Hofjesstad Haarlem

Hofjes zijn voor Haarlem een mooi toeristisch uithangbord, vindt onze burgemeester. Tegelijk zijn ze een woonvorm die uitnodigt om te participeren.

Aan de Proveniershof bewaart burgemeester Bernt Schneiders goede herinneringen. 'In 2008 werd ik er uitgenodigd door de organisatie van de Vijfhoekkunstroute. Het thema was toen reuzen. In dat hofje heeft ooit een reus van een kerel gewoond, Cajanus. Een portret van hem siert de refter. Ter ere van de opening mocht ik een rondje op een reuzenfiets rijden. Hartstikke spannend.' Tijdens de fotosessie met de bloemenmeisjes Cato en Julia kwam de burgemeester op onbekend hofjesterrein toen de redactie

het drietal na het Hofje van Oorschoot meenam naar het Remonstrantse Hofje. Daar werd hij ontvangen door regent Jan Saveur. Bewoonster Wobby Schaap gaf spontaan een rondleiding in haar woning. 'Een heerlijke plek en wat een rust. Ik kom hier graag een uurtje in de zon zitten', zei Bernt Schneiders bij het afscheid.

Hofjes zijn in zijn ogen een soort dorpjes waar door de beschermde woonvorm mensen vanzelf op elkaar letten. In die zin zijn ze een voorbeeld voor een samenleving die naar participatie

> Bloemenmeisjes Cato (r) en Julia flankeren de burgemeester

streeft. En de Hofjeskrant? Schneiders: 'Hofjes blijken niet alleen populair bij toeristen, maar ik weet zeker dat door de Hofjeskrant, die op een vlotte manier

verslag doet van historie en actualiteit, er vanuit de regio ook meer belangstelling is gekomen. Dat kun je zien tijdens Monumentendagen.'

Lenteschoonmaak in Hofje van Bakenes

> V.l.n.r. Lenteschoonmaak van Emmy Campfens, regent Thöne en Annemarie Lameijer in Hofje van Bakenes - Foto: Dorte Hopmans

Twee bewoonsters en regent Job Thöne houden op woensdag 8 april grote schoonmaak in de tuin van het Hofje van Bakenes. Die dag begon de lente.

Die dag sloot Dorte Hopmans van Fotoclub Haarlem ook een serie foto's in het hofje van Bakenes af. Vanaf midden december hadden zes enthousiaste fotografen van de Fotoclub Haarlem alleen of getweën het doen en laten van de bewoonsters vastgelegd in de winterse periode op de hof.

Op 8 april zouden Emmy en Annemarie van de tuinploeg samen met regent Job Thöne de schuur opruimen. Het was zulk mooi weer dat zij ook de hof tuin maar onder handen hebben genomen.

Op pagina 5 ziet u het resultaat van de winterse bezoeken van Fotoclub Haarlem.

Ubent in het bezit van het jubileumnummer, ik mag best zeggen een bewaarexemplaar. Er zijn verhalen van lezers, (oud-)bewoonsters en regenten opgenomen die voorzien zijn van speciaal gemaakte illustraties en/of door het Noord-Hollands Archief beschikbaar gestelde foto's. De hofjesverhalenwedstrijd heeft een keur aan mooie verhalen en gedichten opgeleverd. Zoveel zelfs dat de niet-prijswinnaars doorgeschoven moeten worden naar de volgende editie. Op 1 mei 2015 is

in de tuinkamer van het Frans Loenenhofje de 25ste krant officieel gepresenteerd. Daarbij waren de schrijvers en dichters uitgenodigd. Fredie Kuiper zong een heus Hofjeslied en er was ook een hofjesdans. Omdat u er niet bij kon zijn, heeft John van der Wal er een filmverslag van gemaakt. Te zien op www.haarlemse-hofjeskrant.nl en op www.023tvonline.nl. Veel kijk- en leesplezier.

Willem Brand

Hofjesconcerten

Op zondag 28 juni zal in het kader van de achtste Koorbiënnale een keur aan Zuid-Kennemerlandse koren present zijn tijdens de gratis toegankelijke Hofjesconcerten. Kijk voor meer info: www.koorbiennale.nl

Extra dik

De Haarlemse Hofjeskrant jubileert, niet qua jaren maar qua nummers.

De jubileumkrant telt daarom in plaats van de gebruikelijke acht, twaalf pagina's met daarin bijdragen van lezers, hofbewoners, gastschrijvers en illustratoren.

Ook attentie voor de beeldpagina van Fotoclub Haarlem. Er valt in mei nog iets te vieren, het gratis festival de Vijfhoek Kunstroute vindt voor de tiende keer plaats.

In dit nummer wordt daarom niet alleen vooruit- maar ook feestelijk teruggeblikt (pag. 9). Stichting de Hofjeskrant is voor het eerst sponsor en kreeg daarom een deur cadeau van kunstenaar Piet Zwaanswijk.

Wie zorg of ondersteuning nodig heeft, zit goed bij Zorgbalans. Wij zijn er voor u, samen met de mensen om u heen, met vrijwilligers en organisaties in de buurt. Onze mensen luisteren naar wat u belangrijk vindt en helpen u waar dat echt nodig is. Bijvoorbeeld met verpleegkundige zorg thuis, huishoudelijke ondersteuning, revalidatie en begeleiding bij dementie.

Bij Zorgbalans zien we wie u bent en geven we zorg op een persoonlijke manier. Dichtbij, vanuit een klein en betrokken team van professionals.

Op zoek naar zorg, thuis of in de buurt?
Bel 023 - 8 918 918 www.zorgbalans.nl

Zorgbalans Omdat goede zorg heel persoonlijk is

Als u zorg nodig hebt, zijn wij er voor u

Bomen in het Wijnbergshofje

In 1993 maakte Elisabeth van der Lek (89) een serie tekeningen van de boom waar ze dagelijks op uitkeek. Met schilderen en tekenen was ze een jaar eerder begonnen, toen ze op het hofje was komen wonen.

Haar hele huis is eigenlijk één groot atelier. Overal hangen en staan werken. Als kind zat zij op de Montessorischool. Daar heeft ze geleerd de bron in zichzelf aan te spreken.

De 'Spiegel tuin'

Halverwege de jaren negentig was de tuin, weet regent Guus Buijn, een ongeregelde bende. Buijn: 'Eenieder die een plant kwijt wilde, zette die er in. Wel werd er jaarlijks eenjarig goed gepland.'

Op een gegeven moment heeft het bestuur besloten de tuin aan te pakken en heeft er een deskundige op gezet met het resultaat een 'Spiegel tuin', die uiteraard niet werkt omdat de ene helft veel zon krijgt en de andere helft geen zon heeft. Er is voor winterprunussen gekozen omdat die geen zwaar blad dragen en nog bloeien ook.' Het ergste is, vindt Elisabeth, dat de twee prunussen die voor 'haar' boom in de plaats kwamen en die zij Adelheid en Gijsbrecht doopte, ook aangetast zijn en misschien ook omgehakt moeten worden.

Zomers zitten de prunussen helaas snel onder de luis, weet binnenmoeder Marry Cramer, en dan besmetten ze ook de heg en de planten eronder. Cramer: 'Plan is om de luizen dit seizoen te bestrijden met lieveheersbeestjes.'

'Plan is om de luizen dit seizoen te bestrijden met lieveheersbeestjes.'

Eenmaal die bron ontdekt was zij niet meer te stoppen. Maar bescheiden zegt ze: 'Ik had geen idee van perspectief, en vond licht en donker lastig. In 1993 kon ik niet tekenen en nu nog niet.' Het schilderen gaf haar perspectief! Ze begon schuchter maar werd steeds wilder. Haar werken noemde zij ooit landschappen van de ziel. De neerslag van emoties en ervaringen. En de natuur, in het bijzonder de hofuin speelde daarin een voorname rol. Elisabeth was dan ook vreselijk verdrietig toen

eind jaren negentig de dennenboom werd omgehakt. Regent Guus Buijn herinnert zich dat ook nog: 'Het was een sterk uit de kluiten gegroeide kerstboom, volgens mij een spar, waar de top uitgezaagd was. Daardoor groeide de boom in de breedte en besloeg bijna de gehele breedte van de tuin. De bewoners hadden al een tijdje geklaagd, de boom nam veel licht weg. Sjoukje van den Bos wist zich ook te herinneren dat in haar beginperiode als binnenmoeder de Dreefschool met de Kerst kwam zingen rond de boom.'

> Nu met twee prunussen

Mon arbre et moi/Mijn boom en ik

Vertaling (Waarom in het Frans?

Elisabeth: 'Ik vind Frans veel leuker klinken.')

- Elke dag maak ik een rondje
- De buurtjes kletsen
- Met Kerstmis schittert hij met duizenden lichtjes
- In de lente keert het roodborstje terug en bespiedt de kat hem

'Als je staat als een boom, ben je echt'

Elisabeth van der Lek loopt niet graag achter een rollator. Ten eerste wil ze er niet afhankelijk van zijn, ten tweede ga je er krom door lopen.

Liever wandelt zij door de stad met een vriend of vriendin. Helaas trekt ze er nog maar zelden op uit voor een lange boswandeling. Als zij dat deed, dan maakte ze stevast contact met een boom. 'Ik omhels ze altijd, maar je kunt er ook met je rug tegenaan gaan staan. Als je dan inadement voel je de kracht. Je laadt je op.'

> Situatie oud met de dennenboom

Hobbels rond de bouw van de Gravinnehof

In 1991 schreef de gemeente Haarlem samen met de stichting Haarlemse Hofjes de architectuurwedstrijd 'Hofje van de 21ste eeuw' uit. Pierre Schlicher, bestuurslid van Sint Jacobs Godshuis én oud-regent van hofje Van Loo, kijkt terug.

Als locatie werd gekozen voor een voormalig parkeerterrein, gelegen tussen de Gravinnesteeg en Helmbrekersteeg. Het aantal inzendingen, 198 in totaal, overtrof alle verwachtingen. De winnaar werd Dolf Floors, wiens ontwerp echter te klein en daardoor te kostbaar was. Het kostte nogal veel tijd voordat de heer Floors was ingeschreven in het Register van Nederlandse Architecten. Een van de voorwaarden van de prijsvraag. Dat was de eerste hobbels, er zouden er meer volgen.

Als gevolg van het protest dat in de buurt ontstond tegen het realiseren van het nieuwe hofje moesten twee gedingen worden gevoerd bij de Administratieve Rechtbank. Dat kostte tijd, evenals de procedures die moesten worden doorlopen om een alternatief te vinden voor de verdwenen parkeerplaatsen.

Voordat de aannemer eindelijk aan de gang kon, moest hij eerste de archeologische

Foto's: Jos Fielmich/eigendom Noord-Hollands Archief

dienst van de gemeente op het terrein toelaten voor nader onderzoek. Als gevolg van buitensporig veel regen liep dat onderzoek gierend uit de hand. De vondsten zijn te zien in de gemeenschappelijke ruimte op de begane grond.

Toen puntje bij paaltje kwam weigerde

de aannemer het project voor de afgesproken prijs uit te voeren. Na lange onderhandelingen en een nieuwe prijs kon de bouw beginnen. Om de alomst stijgende kosten te dragen zag bouwheer het Sint Jacobs

Godshuis zich genoodzaakt de hulp in te roepen van Stichting Hofjes Codde en van Beresteyn. De twee richtten samen de Stichting De Gravinnehof op.

Dramatisch was dat bij de start de machines in de door de opgravingen omgewoelde bouwput wegzakten. Eindelijk werd op 1 oktober 1999 de eerste steen gelegd. In de week voor Kerstmis 2000 trokken de eerste bewoners in het nieuwe hofje. Er zijn tien woningen voor tweepersoons- en zestien voor eenpersoonshuishoudens gerealiseerd.

Bijzonder is de plafondschildering getiteld 'Onder de roos', gemaakt door kunstenaar Gijs Frieling bij de entree.

Over het ontstaan van het hofje is een boekje getiteld 'De Gravinnehof' verschenen, uitgegeven door de Vrieseborch, serienummer 55.

Met dank aan Pierre Schlicher en Gijs Frieling

> Het idee van 'Onder de roos' van Gijs Frieling is zicht te krijgen op 'de uiterst gearticuleerde gebaren die de plant maakt'. Hij heeft de groeistadia van bladvorming, in de knop, bloesemvorming en bevruchting en ook het verwelken, het zuwaar worden en verkleuren van de vruchten willen weergeven.

De granaatappel in het Hofje van Loo

Op 25 mei 1489 schonken Simon Pieterszoon van Loo en zijn echtgenote Godlet Willemsdochter op het Haarlemse stadhuis aan de gasthuismeesters van het Elisabeth's Gasthuis een dertiental 'cameren' met erven. Deze huisjes waren gelegen aan de westzijde van de Gebbensteeg, thans de Barrevoetestraat geheten.

Als gevolg van het beleid van de rijksoverheid moest het College van Regenten van het Elisabeth's Gasthuis, dat eeuwenlang aan het bestuurlijke roer had gestaan, het hofje in 1984 aan derden overdragen. Een hofje werd beschouwd als een oneigenlijk element in de exploitatie van een ziekenhuis.

Toen de protesten geen resultaat ople-

verden en de gemeente Haarlem niet de lasten op haar schouders kon nemen, werd het hofje verkocht aan het Sint Jacobs Godshuis. Een instelling die in het verleden al het beheer had gehad over een aantal hofjes in de stad.

Op 18 oktober vond de overdracht plaats en werd het Sint Jacobs Godshuis voor het symbolische bedrag van een gulden de nieuwe eigenaar. Pikant detail was dat geen van de aanwezige Collegeleden dit bedrag op tafel kon leggen en de vereiste 'koopsom' werd letterlijk met dubbeltjes en kwartjes bijeengebracht.

Eén van de eerste zaken die het nieuwe bestuur ter nam hand, was een grondige renovatie van het hele hof. Omdat de huisjes in slechtere staat waren dan aanvankelijk gedacht, konden de bewoners pas in augustus 1987 hun woningen betrekken.

Tijdens de graafwerkzaamheden ontdekte de aannemer in de tuin de granaatappel die eertijds op de pomp was aangebracht en eeuwenlang kwijt was geweest. Op oude etsen staat de pomp dan ook meestal zonder granaatappel afgebeeld. Thans is de pomp in haar oude luister hersteld.

Wat de selectie van bewoners betreft, houdt de huidige eigenaar zoveel mogelijk vast aan de oude gedragsregel: de helft van de bewoners is jonger dan 55 jaar en de andere helft is ouder. Dit heeft tot gevolg dat de jongere bewoners zeggen dat 'zij letten op de oudere bewoners' en de oudere bewoners dat 'zij een oogje in het zeil moeten

houden op de jongere bewoners'...

Het woonklimaat in het hofje is blijkbaar goed want de bewoners blijven het hof lange tijd trouw en het verschil in leeftijd tussen oudere en jongere bewoners wordt ieder jaar minder.

Pierre Schlicher

> Foto: Jos Fielmich/eigendom Noord-Hollands Archief

Wat de kat weet ...

De ober van het Italiaanse restaurant knipoogt naar de man met de bril die tegenover haar aan het tafeltje zit, maar ze ziet het niet. Hij komt hier vaker, meestal met vrienden, het is zijn favoriete restaurant in deze stad waar hij nu een paar jaar woont.

Nu zit hij er met haar. 'De panna cotta is inderdaad heel lekker, een beetje friszoet.' Hij kan het weten, hij heeft alle dolce al wel een keer geproefd.

Hij heeft een ruitjesoverhemd aan. Ze vindt het op een theedoek lijken. En zijn bril past niet bij zijn gezicht, het glimt te veel. Maar hij heeft een grote rechte neus en vrolijke ogen en hij heeft een boek voor haar meegenomen.

Het is misschien niet zo romantisch als bloemen of een sieraad, maar een boek gaat een stuk langer mee dan een bos bloemen en voor juwelen is het nog veel te vroeg. Bovendien is het boek geschreven door een auteur die ze beiden bewonderen. Daar kwamen ze vorige week achter toen ze samen iets dronken op het terras van Fortuyn (die heeft volgens

hem de lekkerste rosé) en vervolgens Stiels in, omdat daar een bandje speelt.

Hij heeft dus onthouden wat ze hadden besproken en daarop ingespeeld met zijn cadeautje. Kunnen luisteren is geen slechte eigenschap, denkt ze terwijl ze door de Italiaanse ober uitgeleide worden gedaan. En hij praat ook niet dom, denkt ze, terwijl ze door de Frankestraat lopen waar het al een beetje begint te schemeren. De avonden zijn nog warm, maar de zomer loopt op zijn einde.

Ze was een paar keer uit geweest met een jongen met van dat perfecte haar dat in een lok over zijn gezicht viel en met zo'n Prodentlach. Ze schrok er een beetje van toen ze de blauwgeschilderde deur van het huis waarin ze een kamer huurde

open deed. Maar mijn hemel, wat was hij dom en oppervlakkig! En op alles wat ze zei antwoordde hij: 'Zou ik ook zeggen.' Verder had hij niets toe te voegen. Dat iemand die eruit zag als een filmster toch zulke slechte teksten kon hebben, dat moest gewoon niet mogen.

Dat is met deze anders. 'Ik heb op mijn kop gekregen van mijn collega omdat ik vorige week niet met je mee naar huis ben gefietst', zegt hij terwijl hij zijn fiets van het slot haalt.

Kijk, dat is nog eens interessante informatie. Hij heeft het blijkbaar met een collega over haar gehad. Zij ook over hem met haar collega. Wat had die ook alweer gezegd? Oh ja: 'Eén afspraak zonder zoenen is prima, dat is rustig aan doen maar na twee avondjes uit zonder kus zit je onherroepelijk in de friendzone.'

Dat leek haar eerst prima, bedenkt ze als ze de Gedempte Oude Gracht oversteken, hij met zijn fiets aan de hand, maar ze vindt 'm misschien toch wel leuk. Een andere bril en een shirt dat niet op een theedoek lijkt, zijn zo gekocht. Maar wat vindt hij? Daar gaat ze niet achter komen met die Sparta tussen hen in. Eerst dat ding maar eens zien te lozen.

'Ben je eigenlijk wel eens in een hofje geweest? Nee? Dat kan niet als je in Haarlem woont hoor. Hier aan het eind van de

Gierstraat is er één, daar kun je altijd in. Het is er heel mooi en vol bloemen, een rustig en groen plekje in het drukste deel van de stad.' En daar kun je je fiets kwijt', voegt ze er aan toe.

Bij mooi weer stond Gerda altijd in de poort naar het winkelend publiek te kijken. Het is een beetje gek dat ze er niet meer staat. Gerda hoorde bij de Proveniershof als Laurens Janszoon Coster bij de Grote Markt. Coster in een jurk dan.

Er is wel een zwartwitte kat die met hen meeloopt en om hun voeten kronkelt. 'Kijk, we hebben gezelschap', wijst ze. Als ze weer opkijkt zijn de vrolijke blauwe ogen ineens heel dichtbij en voelt ze zijn hand in haar hals. Ze doet haar ogen dicht. Dag friendzone. Maandag gaat haar collega er vast naar vragen, maar deze kus is nu alleen van hem en haar, en een klein beetje van de kat die zich om haar voeten heeft gevouwen.

Kim Bergshoeff
www.kimindenpen.nl

> Illustraties: Eric. J Coolen

Poezen in de Proveniershof

> Thema Vijfhoekekunstroute 2008 - Katten van Cajanus

Winters hofjesleven in Hofje van Bakenes

> Agnès Michard leest de krant.
Foto Inge Kaagman

Het Hofje van Bakenes ligt, ondanks de nabijheid van de binnenstad, vrij van het stadsgeruis, maar 's winters lijkt de hof helemaal verlaten.

De bewoonsters blijven meest binnen, komen alleen buiten om naar het werk te gaan, boodschappen te doen of uit te gaan naar de naastgelegen Toneelschuur. Een enkele toerist beweegt zich langs de ramen, waarachter de dames een boek lezen, een plaat draaien of zitten te handwerken. Het verschil met de zomer is groot, dan zitten ze vaak buiten.

Het dagelijks leven op 'Bakenes' in de wintertijd is het onderwerp van de reportage die Fotoclub Haarlem de afgelopen maanden maakte. 'Een andere wereld' troffen de fotografen aan, dachten ze. Welkom waren ze bij de dames, die lieten zien dat het leven in een hofje niet echt veel anders is dan het leven erbuiten.

> Nelleke Molenaar-Steenbakker draait vinyl. Foto Jacques de Jong

> Hofje in de sneeuw.
Foto Jacques de Jong

> Annemarie Lameijer heeft visite.
Foto Remke Warnaar

> Els Pelgrom mijmert voor het raam.
Foto Inge Kaagman

Foto's: Hetty Bruinse, Riksta Dorhout, Dorte Hopmans, Jacques de Jong, Inge Kaagman en Remke Warnaar

> Emmy Campfens met kleindochter.
Foto Dorte Hopmans

> Foto's Remke Warnaar

> Het kerstdiner met de regenten Jan Dirk Enschedé (links) en Job Thöne.
Foto Dorte Hopmans

> Overburen.
Foto Riksta Dorhout

> Nelleke Molenaar-Steenbakker loopt hard. Foto Hetty Bruinse

> Rosemarie Vroom gaat boodschappen doen.
Foto Riksta Dorhout

Verhalen & Gedichten

De oproep om mee te doen met de verhalenwedstrijd heeft resultaat opgeleverd. Niet in kwantiteit, wel in kwaliteit. De mooiste stukken zijn hieronder voorzien van een illustratie. Oud-hofbewoonster Rike Kamphuis en Lidia Schoonderbeek, en Anneruth Wibaut gingen met de eer strijken. Tijdens de presentatie van het feestnummer op vrijdag 1 mei in het Frans

Loenenhofje kregen zij uit handen van Paul Scheelings de prijzen uitgereikt.

Verder in dit nummer ook bijzondere bijdragen van Elisabeth van der Lek, bewoonster van het Wijnbergshofje (pag. 2), oud-regent Pierre Schlicher (pag. 3), Carin van Riessen (pag. 6), Ena Govers (pag. 7) en Els Theel, oud-opzichteres van het Teylers Hofje (pag. 11).

Via een soort kippenladdertje naar zolder

In 1972 kreeg de 27-jarige maatschappelijk werkster Rike Kamphuis tot haar grote geluk een huisje in het Lutherse Hofje. Dat zij het nodige moest doen om het bewoonbaar te maken en dat zij dat zelf moest betalen, vond zij geen probleem.

De huurprijs per maand was immers slechts 45 gulden. Zij schrijft: 'Het toiletje achter in de schuine hoek van het gangetje was zo klein, dat je de deur open moest laten om je knieën kwijt te kunnen als je op het toilet zat. Er was een vloerbalk verrot, zodat ik achterin het kamertje een vaste kast weg liet halen en een verhoogde vloer liet aanbrengen, waarop ik een klein eettafeltje met twee stoeltjes kwijt kon. In de kamer zorgde een gas-kachel voor warmte.

Met een soort kippenladdertje met een touw en katrol in de gang, tevens keuken, en een openslaand luik in het plafond kon ik het schuine zoldertje bereiken, wat mijn

slaapkamer werd. Daar kwam een wastafeltje met warm en koud water en beneden een geiser. Ruimte voor een douche was er niet, maar dat deerde mij niet.'

Hofteckel Piet

Wel of geen honden toegestaan is in hofjes nog steeds een item. Ik begrijp best dat het een probleem kan zijn of worden, als de eigenaresse niet meer goed voor de hond kan zorgen. Maar bekend is ook dat een huisdier, met name een hond, mensen in beweging houdt.

Foto: Rike Kamphuis

> Dwergteckel Piet in het Lutherse Hofje

Eenmaal gesetteld bleek de jongste bewoonster na mij 65 jaar. Alleen al om mijn leeftijd werd ik kritisch bekeken. Hoogste tijd om mijn medebewoonsters, de dames Van Daalen, Meijer, Boeree, Peerdeman, Soellaart en van Beelen op de koffie te vragen en trots te laten zien hoe leuk ik het voor elkaar had. Natuurlijk niet allemaal tegelijk, daar was geen ruimte voor. Intussen was ook mijn trouwe metgezel, de langharige dwergteckel Piet gearriveerd. Die had tijdens de verbouwing en verhuizing bij mijn moeder gelogeed.

Piet werd al snel de lieveling van de dames. Hij blafte nooit, was lief voor kinderen en andere mensen en ik werkte zo dichtbij, dat ik hem viermaal per dag kon uitlaten in het park. En Piet was een echte hartenbreker, die allercharmantst liet blijken te genieten van de aandacht van de dames. Ik moest erg opletten dat

zij hem geen bonbons of andere slechte dingen toestopten. Een teckel moet geen rolmops op pootjes worden!

Bij de overbuurvrouw, mevrouw Meijer, had hij het helemaal voor elkaar. Als ze haar deur opende voor hem, schoot hij naar binnen en ging aandoenlijk naar haar kijkend voor het kastje zitten, waarin hij de beschuittrommel wist. En buurvrouw "smolt" en gaf hem stevast een stukje beschuit, waarna Piet tevreden kwispelend haar huisje verliet.

doen van Piet, mijn kameraadje door dik en dun, over wie ik een boek zou kunnen schrijven. Gelukkig had Piet kunnen bewijzen zich niet te misdragen op de hof en hebben de regenten met de hand over het hart gestreken. Zo heeft Piet nog vele jaren een toegevoegde waarde gehad, voor mij en ook voor de andere hofdames.

Rike Kamphuis

Illustratie: Piet Zwaanswijk

Groot was dan ook mijn ontsteltenis toen een van de regenten kwam vertellen, dat huisdieren op de hof niet toegestaan waren. Ik had daar zelfs nooit bij stilgestaan en niemand had mij dat tevoren gezegd. En ik zou nooit afstand

HAARLEMSE HOFJES

Haarlemse
Aardigheden
Attractief voor de stad
Reizigers
Lofuitingen
Ervol openlucht
Museum
Sociaal aantrekkelijk
En rustminners paradijs

Heerlijke monumenten
Opgedofte tuinen bestierd
Favoriete stilteplaatsen
Jaar van de Hofjes gevierd
Een lustoord voor velen
Stichting behoeft pluimen

Carin van Riessen

HOFJES ACROSTICHON

*H*aarlemse hofjes
*O*veral in de stad
*F*ormidabel concept
*J*aar van de Hofjes
*E*rfgoed historie
*S*tichting geeft richting

Carin van Riessen

deWaterkoets Proeven & proosten op het water!

Een Hofjestocht per boot?

Ja, dat kan op de salonboot of zolderschuit. (minimaal 8 personen)

Ook arrangementen:

- borrelen met hapjes of tapas
- high tea, *da's andere thee*
- lunchen en dineren
- bierproeverij met gids

023 525 98 22

info@dewaterkoets.nl

www.dewaterkoets.nl

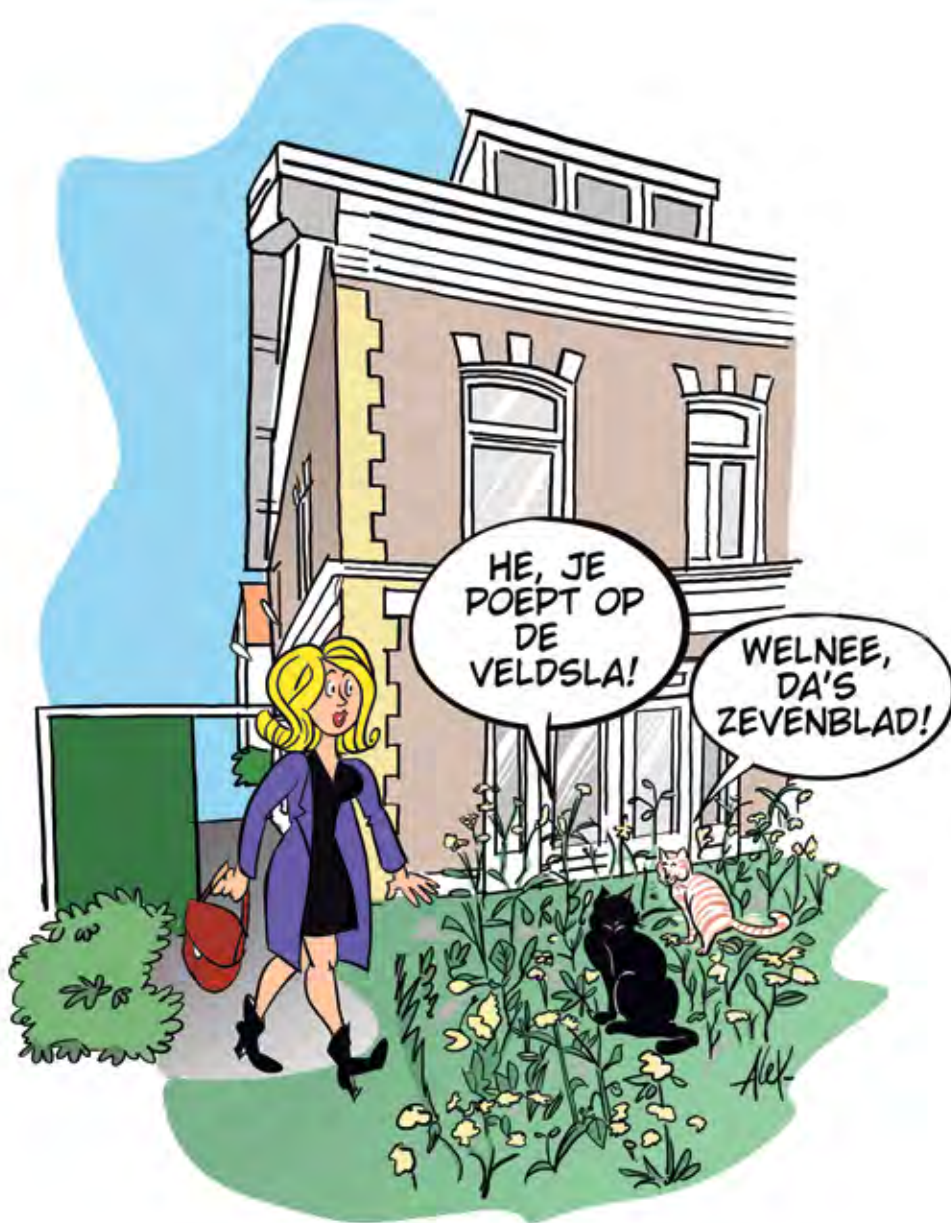
de Waterkoets, een unieke ervaring op het water

DE HOF MAKEN

wij wonen per vijf tegenover elkaar
als gezin als setje alleen
er past geen auto tussen
en we noemen ons hof
te dolen valt er niets
we hoeven maar ons hoofd
buiten de deur te steken
of boodschappen komen er aan
we gaan niet door het vuur
wel naar de apotheek voor elkaar
we groeten graag
staan stil bij een praatje
peuteren elkaar vrij van splinters
troosten peuters als hun spel stokt
delen parkeervignetten
vieren verjaardagen
en die soms ook samen
hoffelijk maken we geen ruzie
over dat poezen in eigen tuin
moeten poepen en
wat de een sla noemt
volgens de ander als zevenblad
moet worden uitgeroeid
elk nieuw jaar drinken we toe
en in de nazomer
vieren we hofjesfeest
met narren en dichter
maken elkaar niet het hof
ons eden is Haarlem
de hof maken we samen

Anneruth Wibaut

Illustratie: Alex van Koten

Gerold worden?

In ons mooie hofje woont een zeer erudiete dame. Jong is ze niet meer, wie van ons is dat wel. Maar zij spant de kroon. Meer dan negentig jaar en nog steeds heel goed bij, zoals we dat noemen.

En hoewel ze dus geestelijk geen enkel probleem heeft, is er lichamelijk natuurlijk wel het een en ander aan de hand. Het gehoor is wat minder en hier en daar wat klachten. Maar haar grootste probleem wordt nu wel de mobiliteit. Lopen gaat nog wel, maar langzaam en hoe ver?

Nu wordt ze geholpen door een paar familieleden. Mannen die ook al tegen hun pensioen aanlopen. Elke woensdag komt er een langs en neemt haar mee de stad in. Boodschappenkarretje bij de hand.

Maar hoe gaat dat. Op een gegeven moment vindt Jan (zo noem ik hem maar) het wel erg langzaam gaan, dat boodschappen doen en komt hij met een rolstoel aanzetten. Natuurlijk niets voor onze Ans. Een rollator is al een vies woord. Maar goed, de "kar" wordt ergens in het hof gestald en de eerstvolgende keer gaan Jan en Ans weer op stap, met de rolstoel.

Ik heb niet gezien of Ans in de rolstoel zat bij het weggaan, ook niet hoe ze boodschappen deden. Maar wel zag ik hun terugkomst door de poort in het hof: eerst de kar, geduwd door Jan met, in plaats van Ans, de boodschappen erin, en daar achteraan Ans, te trots om zich als invalide te laten behandelen.

En gelijk heeft ze. Zo lang het nog kan, ook al is het wat langzamer, waarom die hulpmiddelen? Ik hoop dat ik ook op die manier die hoge leeftijd bereik. Trots zijn is geen slechte eigenschap.

Ena Govers, Frans Loenenhofje

Elke dag een stukje worteltaart ...

Taart! dacht mevrouw Jansen terwijl ze in de winkelstraat om zich heen speurde. Ze had een paar uur rondgesjoud met pakjes en tasjes en nu was ze moe. Even vragen aan iemand waar ze hier taart kon eten. Ze stapte op een vrouw af die vriendelijk de wacht leek te houden bij een poort, leunend op een wandelstok.

Dichterbij gekomen keek mevrouw Jansen verbaasd op. Het was helemaal geen vrouw maar een meneer op leeftijd met een paardenstaart, oorbellen en een rok aan. Ach, wat zou het, dacht mevrouw Jansen, het zal wel in de mode zijn. De persoon wees haar een lunchroom waar ze een tafeltje vond aan het opengeschoven raam. Wat een heerlijk plekje dacht ze, de vogeltjes kwetterden, het zonnetje scheen en de tuin waar ze op uitkeek was een oase van rust. De tuin bleek te horen bij het Proveniershofje en er was trouwens

ook heerlijke worteltaart te koop.

Mevrouw Jansen genoot van haar thee en de taart en hield ondertussen de tuin in de gaten. Een zwartharige bewoonster plantte een schildersezal en een stoeltje in het gras. De vrouw droeg een nogal overdreven deftige hoed. Dat vond mevrouw Jansen tenminste, maar ze was ook wel een beetje jaloers, zo artistiek zou ze zelf ook wel voor de dag willen komen.

Ineens dook de kop van een oude man op voor haar raam. Héé! schreeuwde hij, Heb je een euro? Mevrouw Jansen omklemdde haar tasje en

vroeg zich af wat ze moest doen, maar de man beende alweer weg. Hij was gekleed in een lange leren jas en had zijn kromme benen gestoken in rubber regenlaarzen. Hij schreeuwde wat naar de schilderes maar die gaf geen sjoeg en vervolgens bukte de man zich om een grijze poes te aaien. Wel een dierenliefhebber, dacht mevrouw Jansen, misschien is hij toch niet zo eng als hij eruit ziet.

De meneer met de rok kwam de tuin in en verdween in een woning. Die woont hier dus ook, dacht mevrouw Jansen, wat een aparte bewoners allemaal.

Haar blik viel op een raam aan de overkant. Dat huisje stond zo te zien leeg.

Ze werd ineens onrustig. Sinds meneer Jansen dood was voelde ze zich niet helemaal meer thuis in haar eengezinswoning. Stel je voor dat ze hier zou kunnen wonen? Maar misschien moest je wel een klein beetje apart zijn voor je in aanmerking kwam. Ach wat, zij kon toch ook een hoed kopen! Mevrouw Jansen begon plannetjes te maken. En dan elke dag een stukje worteltaart.

Lidia Schoonderbeek

Illustratie: Ton Boon

Navraag bij bruidsfotografen leert dat kastelen, parken en strand een stuk populairder zijn dan hofjes.

Dat was de slotsom van het artikel 'Bruidsparen in hofjes' dat in de Haarlemse Hofjeskrant 4 verscheen. We gaan in dit feestnummer graag op herhaling. Twee bruidsparen: Corrie van Hengel & Jaap

Lang leve het bruidspaar

Bastiaanse en Anneke Scholte & Ed Bergshoeff beleefden de dag van hun leven in de jaren zeventig. Hilje Sijperda & Raf Housen

trouwden in 2014. Uw redacteur maakte eenmaal een bruidsreportage. Geen toeval natuurlijk dat hij met Neeltje van der Weide & Ton de Bok ook even een hoffoto maakte.

CORRIE EN JAAP

Geen donker hok

Corrie, die in de Schermerstraat bij de Brouwersvaart woonde, liep als kind vaak langs het hofje Van Loo, op weg naar de paardenslager op de Botermarkt.

Op een dag mocht ze van een mevrouw die over de deur hing even een kijkje in huis komen nemen. Dat huisje was een stuk lichter dan het huisje van haar grootouders in de hoek van de Proveniershof. 'Dat was een donker hok, de keuken had geen raam. Mijn grootouders sliepen op zolder. De trap ernaar toe was niet veel soeps.'

Op 18 oktober 1973 trouwden Corrie en Jaap Bastiaanse. Natuurlijk moest de fotograaf van Fotobureau Fictoor ook even naar het hofje van Loo voor een speciale bruidsfoto.

ANNEKE EN ED

In de kleur van de jurk

De dag waarop Anneke Scholte en Ed Bergshoeff trouwden, scheen een vroeg lentezonnetje. Na het ja-woord maakte fotograaf Jan Kol – collega en vriend van de bruidegom – foto's van het paar in twee hofjes.

De fotosessies op woensdag 26 februari 1975 vonden plaats in het Vrouwe- en Antonie Gasthuys en het Verwershofje. In dat laatste hofje stond een bezem die als rekvisiet werd gebruikt omdat hij zo mooi kleurde bij de door couturier Rob

Kröner ontworpen jurk van Anneke, die als coupeuse voor hem had gewerkt. Ed was als vrijwilliger van het Geheim Groene Genootschap betrokken bij de realisatie van De Tuin van Jonker, een groen hofje in het Rozenprieel.

HILJE EN RAF

Getrouwd dankzij Guus Hiddink

Op 21 juni 2008 hoogzomer kleurt Nederland Oranje. Het is de dag van het EK-kwartfinaleduel Nederland – Rusland dat Oranje gelukkig zal verliezen. Gelukkig (...), want bij winst zouden Hilje Sijperda en Raf Housen elkaar niet tegen het lijf gelopen zijn.

Vlaming Raf bekeek de wedstrijd samen met zijn Nederlandse zwager in café De Gouverneur. Raf: 'Hij was na het verlies nogal down en om een beetje te ontspannen stelde ik voor ergens nog een biertje te drinken. Dat werd café Studio.' Hilje had die avond met een Zweedse vriendin thuis de wedstrijd bekeken en ging nog even de stad in. Hilje: 'We kwamen elkaar aan de bar tegen. Als Oranje had gewonnen, hadden we elkaar niet ontmoet.'

Het huwelijk, vertelt Hilje, is een bezegeling van ons gezin. Hilje en Raf gingen eerst samenwonen, kregen daarna twee meisjes en een zoon en zijn toen getrouwd. Hun huwelijk vond plaats op 19 september 2014 (toevallig de verjaardag van de hofjesredacteur). Raf: 'We woonden in de Korte Herenstraat en liepen vaak langs het Hofje van Oorschot. Op onze huwelijksdag wilden we een stadsfotosessie maken. In 'ons' hofje waren we nog nooit binnen geweest. We wisten niet eens dat we zo naar binnen konden.'

Foto: Arnold Bartman

NEELTJE EN TON

Groen-zwart zijn de clubkleuren van Alliance '22 én van de bruidskleding in 2008 van Neeltje en Ton. Want op het groene gras van die voetbalclub aan de Randweg in Haarlem-Zuid kwamen Neeltje en Ton elkaar voor het eerst tegen. Ze staan hier geheel in stijl in het Frans Loenenhofje.

Eén van de hoogtepunten was ongetwijfeld de Wow-kunst-parade tijdens de zevende Kunstroute in 2012.

Geïnspireerd door het thema 'draagbare kunst' maakten een twintigtal kunstenaars bijzondere uitdossingen van de gekste materialen als plastic puinzakken, lepels, koffiefilterzakjes en visenbotjes. Modellen als schemerlamp, boom, ijsprinses, vis en bruid werden getoond in de Nieuwe Kerk, gedragen door de mysterieuze soundtrack van René de Graaff.

Beeldentuin in de Proveniershof

De tiende Vijfhoekkunstroute vindt plaats in het Pinksterweekeinde van 22 t/m 25 mei, dus inclusief 2e Pinksterdag in de hele wijk de VIJFHOEK. De Nieuwe Kerk is traditioneel het centrum van de activiteiten: de feestelijke opening, de overzichtsexpositie en tijdens het

weekend wordt er door diverse groepen gemusiceerd. De tuin van de Proveniershof wordt zoals altijd omgetoverd tot beeldentuin, dit jaar inclusief het artistieke deurenplein.

Zaterdag, zondag én maandag open van 12.00 uur tot 17.00 uur.

Zonnebaadster

*Hé, roepen de hofdames in koor,
wij zijn toch geen gevallen vrouwen.
Mannen mogen van ons houden,
maar zo zet je ze op een spoor.*

*Maar dit is kunst, roept Willem wakker,
en niks nieuw imago van het hofje.
Of een deurtje naar het hof van Eden!
Mag ik het dan zo omkleden?*

Artistiek deurenplein & vrolijk vlagvertoon

Vanwege het tienjarig bestaan van de Vijfhoekkunstroute wilde de organisatie haar sponsors eens in het zonnetje zetten.

Kunstenaars zijn opgeroepen een (oude) deur artistiek te beschilderen. Elke kunstenaar heeft een sponsor gekozen die als inspiratiebron kon dienen: de mooie etalage, de gevel of de spullen die verkocht worden. In de Proveniershof worden deze beschilde deuren als een feestelijk 'winkelpleintje' opgesteld, samen met de vlaggen die speciaal voor 10 JAAR VIJFHOEKKUNSTRUTE zijn gemaakt.

Er zullen twee prijzen ter beschikking worden gesteld. Een commissie van des-

kundigen zal een keuze maken en er is een publieksprijs. Als publiek kunt u ook uw favoriete deur kiezen.

Tijdens de opening in de kerk zal de jury bekend maken wie de mooiste deur heeft gemaakt. Bij het 'Deurenplein' in de Proveniershof kan gedurende het hele Pinksterweekeinde door het publiek een stem worden uitgebracht in de daarvoor bestemde Vijfhoekkunstroute-deur, uiteraard met brievenbus. Deelnemende kunstenaars is ook gevraagd een vlag te maken. Die zijn ook te bewonderen in de Proveniershof.

Opening Vijfhoekkunstroute

Tien jaar Vijfhoekkunstroute, tien jaar laagdrempelige kunst in de Vijfhoek. Beeldende kunst van zo'n honderd kunstenaars versmolten met optredens van muzikanten, dansers en dichters. De tiende editie vindt plaats in het lange Pinksterweekeinde.

Op vrijdag 22 mei wordt om 19.30 uur de Vijfhoekkunstroute in de Kunstkelder geopend. Om 20.00 uur loopt een parade met muziek en veel vlagvertoon door de Vijfhoek naar de Nieuwe Kerk, waar de bezoekers getraakteerd

worden op een optreden van dansgroep House for Art op muziek van René de Graaff. Aansluitend wordt de overzichtsexpositie in de kerk geopend. Van alle kunstenaars hangt of staat daar een kunstwerk. Daar is ook de catalogus te koop.

't Mannetje op een Azor

Stoer, stevig en stabiel was de eerste en is ook de tweede Hofjeskrant-fiets. Eentje voor hoge heren!

> In het Hofje van Staats, de nieuwe Hofjeskrantfiets

Het kruisframe van de Azor is maar liefst 67 cm hoog. Een reuzenfiets met roestvrijstalen stuur, sterke velgen met extra dikke spaken, anti-lek-

banden. En niet te vergeten een dijk van een reclamebord. Kortom, een fiets waarop de redacteur van de Haarlemse Hofjeskrant zich helemaal 't Mannetje voelt.

Sint Jacob Godshuis

In november komt het nieuwe boek van Wim Cerutti uit. Onderwerp is het Sint Jacobs Godshuis, dat ooit tien hofjes in bezit had.

Ooit bezat deze katholieke instelling een wees- en armenhuis in de Hagestraat, maar ook een aantal – inmiddels verdwenen – hofjes: het Hofje Dubbelde Muts in de Slagerspoort (Nassaulaan), het Hofje De Hemelpoort (Schaghelstraat), het Hofje De Vijfkamers en het Hofje de Twaalf Apostelen, beide in de Barrevoetstraat.

Laatstgenoemd hofje is bij de verbreding van de straat in 1882 gesloopt.

Verder het Guurt Bur-rethofje (Kampervest, tot 1965). Het Jacobs Godshuis is nu nog eigenaar van het Verwershofje (Ravelingsteeg) en het Hofje Van Loo (Barrevoetstraat, vanaf 1984) en bestuurlijk nauw betrokken bij de Gravinnehof (Spaarne), Vrouwe en Antoniegasthuis (Klein Heiligland) en het Occohofje in Amsterdam.

Twee honderdjarigen

Het hofjesleven is zo gek nog niet. Zaterdag 6 april werd Lies van Norde uit het Hofje Codde en van Beresteyn 100 jaar.

Na zuster Ancilla de tweede bewoonster in dat hofje die deze gezegende leeftijd mocht bereiken. Van de gemeente kreeg Lies een bos bloemen. Zij had zelf het stadhuis gebeld: de burgemeester hoefde van haar op zijn vrije zaterdag niet te komen. Meest opvallende brief in haar verjaardagsboek: een koninklijke felicitatie.

Foto: Louise Koster

> Twee honderdjarigen, Lies (links) en Ancilla

Bomen met Pien

Het goede van toen, het beste van nu

Het klinkt bijna onmogelijk. Toch lukt het de Hofjeskrant. Met dit eerste jubileum bewijst het een fris en fruitig krantje te zijn. Een overlever tussen het vele drukwerk dat in onze digitale wereld sneuvelt. Survival of the fittest. Als je denkt aan 'the fittest', denk je al snel aan de meest vitale, energieke. Toch was dat niet wat Darwin bedoelde. De overlever is diegene die het beste in staat is om zich aan te passen aan de veranderingen in zijn omgeving. Willem Brand weet dat. Hij weet dat de kracht van zijn krant zit in het verleden. In de kracht van verhalen die hij in een eigentijds jasje steek. Opvallend nieuwtje onlangs was dat een middeleeuws brouwsel van knoflook en

wijn in staat is de agressieve ziekenhuisbacterie MRSA te doden. Dat blijkt uit een onderzoek van de Universiteit van Nottingham. Het recept komt uit het 10e-eeuwse 'Bald's Leechbook', één van de oudste medische manuscripten ter wereld. De ingrediënten hadden los van elkaar geen effect. Daarom was het cruciaal om de richtlijnen van het middeleeuwse manuscript nauwgezet te volgen. Met verbluffend resultaat. "Het goede van toen, met het beste van nu". Combineer je die twee, dan red je het. Dat weet ook Van der Pigge als geen ander. Deze overlever voert al lange tijd die slogan. Kijk je naar je eigen gezondheid, dan is deze raad ook heel goed toepasbaar. Behoud wat in aanleg goed is en gebruik het beste wat op je pad komt. De orthomoleculaire wetenschap helpt ons daarbij.

Oeroude kruiden, vitaminen en mineralen in eigentijdse jaszjes helpen je aanpassingsvermogen om optimaal gezond te blijven. Dat het slikken van vitaminen en mineralen geen standaardmaatwerk is, moge duidelijk zijn. Je bent immers uniek. Ik adviseer je daarbij graag. Eigenlijk kan je de kunst van overleven dus samenvatten in de negen woorden van Van der Pigge. En de juiste vitaminen en mineralen kunnen je ongemakken verkleinen en je leven veraangename-

Meer weten?
www.vitapien.nl

Rabobank Haarlem
en Omstreken
feliciteert

Stichting de Hofjes-
krant met haar
25e jubileumnummer.

Wij dragen graag bij aan het behoud van cultureel erfgoed.

Als trotse huisbankier onderschrijft Rabobank Haarlem en Omstreken daarom van harte de doelstellingen van Stichting de Hofjeskrant!

www.rabobank.nl/haarlem

Een aandeel in elkaar

Geen plek voor uw vrienden?

Boek een overnachting bij B&B KenauSHome!

Slapen op de plek waar Kenau Simonsdochter Hasselaer haar plannen tegen de Spanjaarden smeedde? Dat kan in de Spaarnwouderstraat 59, de plek waar in de 16de eeuw het huis van Kenau stond en zij even verderop haar scheepswerf had. Eigenaren Annette en Alexa verbouwden het 19de eeuwse winkelpand op de benedenverdieping tot een galerie annex bed & breakfast.

Sfeervol, kunstzinnig en historisch gaan hier hand in hand. De B&B ligt afgescheiden (achter de galerie) en is van alle gemakken voorzien: een ruime kamer, luxe badkamer, een keuken en patio'tuin.

Google 'B&B Kenaushome' en u komt op de boekingsite van www.bedandbreakfast.nl of kijk op: www.facebook.com/Kenaushome

Van oude mensen, de dingen die voorbij gaan

Terugkijkend op een lange tijd als opzichteres van Teylers Hofje komen er veel herinneringen boven. Ik zie mezelf een hofdame bevrijden, die knel kwam te zitten in het deurtje naar een bergruimte op de trap. Blijdschap van beide kanten na een benauwd kwartiertje!

Anankelijk ging ik nog bij alle dames op verjaarsvisite en gaf hun een cadeautje namens iedereen, waarvoor ik dan jaarlijks een collecterondje hield. Heel gezellig, want ik maakte overal een praatje, daar was toen ook nog tijd voor. De meeste bewoonsters van ons hofje waren in die tijd ouder dan 70 jaar. De alleroudsten konden nog mooie verhalen vertellen over de families bij wie ze hadden “gediend”. Een van deze dames kwam eens even binnen om iets te bespreken en verliet na het gesprek achteruit lopend de kamer ... zo was ze het gewend geweest als huishoudster bij een goede familie.

Ik denk terug aan mooie Kerstvieringen in onze Regentenkamer, verlicht met prachti-

ge kandelaars, onder toezicht oog van de eerste Regenten op het grote schilderij.

Ook waren er Monumentendagen met gezellige muziek door een koor, ensemble en zelfs een keer met de Amsterdam Klezmerband! Of die prachtige rommelmarkt waarbij we de helft van de opbrengst hebben overgemaakt voor de toen nog nieuw te bouwen Molen de Adriaan.

Er waren natuurlijk ook nare momenten, als er iemand ernstig ziek in bed lag of erger ...

Ook frustraties als er ongenoegen werd geuit door een bewoonster of als er ruzie ontstond tussen twee bewoonsters.

> Optreden Klezmerband tijdens een Monumentendag

Bijvoorbeeld toen een bewoonster de post van haar buurvrouw per abuis opende. Bij toeval nam ze daarna het reke-

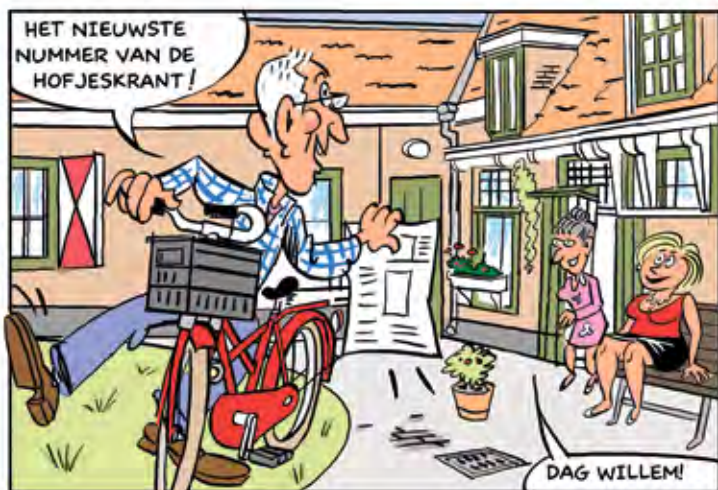
ningnummer van het bankafschrift van haar buurvrouw over voor een betaling, die onterecht werd uitgevoerd door de betreffende bank. Voordat ik dáár het misverstand opgelost en de gemoederen gesust had!

Inmiddels zijn we jaren verder en realiseer ik mij steeds meer hoe leuk het was om opzichteres te zijn van ons hofje, de laatste opzichteres zelfs! Regenten hebben plaatsgemaakt voor Elan Wonen en bewoonsters zijn nu veelal jonge, nog werkende moderne vrouwen, die hopelijk net zo genieten van het Hofje als ik indertijd heb gedaan!

Els Theel, oud-opzichteres van het Teylers Hofje

In de Haarlemse Hofjeskrant 1 prijkte een foto van Els en Rob Theel op de voorpagina. Het echtpaar was door de redactie in het zonnetje gezet vanwege hun 25-jarig jubileum als opzichtersechtpaar in het Teylers Hofje

Rob was de klusjesman en Els nam de sociale honneurs waar. Een paar maanden erna verhuisden ze naar Friesland. De twee waren zó geliefd dat bewoners het nu nog over Els en Rob hebben. Hierboven kijkt Els terug op hun jaren in het hofje. In 2008 zei ze: ‘Opzichter zijn was de leukste baan van Haarlem op de mooiste plek van Haarlem.’

Lang leve de Haarlemse Hofjeskrant!

‘Een hofje is een unieke woonplek, waar de saamhorigheid als het ware in de intieme bouw besloten ligt.’ Dit schrijft Willem Brand op pagina 1 van de allereerste Hofjeskrant van november 2007. Een treffende opening van een succesvol initiatief. We zijn nu 25 Haarlemse hofjeskranten verder en de woorden: ‘uniek’, ‘saamhorigheid’, ‘intiem’ en ‘besloten’ komen steeds terug en zijn in meerdere artikelen verder uitgediept. De eeuwenoude hofjes beleven een revival en zijn bijzonder populair onder alleenstaande woningzoekenden. Vanwaar dit succes? In mijn columns ben ik de afgelopen jaren steeds met u op zoek geweest naar het geheim achter de hofjes. Is het de centrale ligging in de stad, de architectuur van de woningen rond een binnentuin, de waardering voor de historie of eerder een latent aanwezige angst voor een eenzame oude dag? Natuurlijk spelen ook andere actuele maatschappelijke factoren een rol mee, zoals de toenemende vergrijzing, de stijging van het aantal singles en afnemende zorg van de overheid voor ouderen.

Er is geen eensluidend antwoord voor dit vraagstuk, maar alle componenten bij elkaar leveren wel een deel van het juiste antwoord. De uitspraak van de bewoners zelf hierover is minstens zo belangrijk: zij geven aan hoge prijs te stellen op hun privacy en een persoonlijke leefstijl, maar maken tegelijkertijd duidelijk dat de onderlinge verbondenheid en saamhorigheid van wezenlijke betekenis zijn voor hun keuze om in een hofje te wonen.

Op de laatste pagina van die eerste Hofjeskrant uit 2007 schrijft Willem Brand: ‘Deze eerste Haarlemse Hofjeskrant beoogt zowel spreekbuis als ontmoetingsplaats te zijn. U als eerste lezer wordt uitgenodigd uw gedachten te laten gaan over dit hoffelijke initiatief. Leidt dat tot zinnige zinnen of wilde wensen, schroom niet ze op papier te zetten en op te sturen.’

Wel beste lezers, mijn wilde wensen hou ik liever privé, maar ik heb wel geprobeerd enige zinnige gedachten over de vele facetten van hofjes in mijn columns te beschrijven. Na mijn aftreden als voorzitter van de Stichting Haarlemse Hofjes ga ik binnenkort ook het bestuur van het Frans Loenenhofje verlaten. Tegelijkertijd zal ik dan ook het stokje overdragen aan een andere columnist die het geheim van het hofje verder voor u mag ontrafelen. Aan alle goede dingen komt een einde. Ik houd mooie herinneringen over, maar na zoveel jaar wordt het tijd dat er nieuw bloed door de hofjesaderen gaat stromen. Met dank voor uw aandacht en de felicitaties aan Willem Brand voor dit unieke initiatief.

Lang leve de Haarlemse Hofjeskrant!

Jasje Vermeulen-Haanappel
regentes

Hofje op TV

Onder de titel 'De markante bewoners van een katholiek hofje' werd op zondag 15 februari bij Kruispunt door de KRO-NCRV een documentaire uitgezonden over het hofje Codde en van Beresteyn.

Een openhartig portret van een aantal bewoners met een hoofdrol voor huismees-ter Charlotte Schreuder. Vooraf had zij gezegd dat de invalshoek van regisseur Olaf Koelewijn 'de verschillen tussen mensen en hoe liefdevol ze met elkaar omgaan' was. Die verwachting kwam uit. De filmploeg was ook aanwezig bij de 101ste verjaardag van zus-ter Ancilla.

Het door medebewoon-ster Ans Gijtsen geschre-ven verjaardagslied 'Hoe-ra hoera, wie doet er dat

> Filmcrew, bewoonsters en met bloemen regent Theo Bot

nu na?' moest nog een keer over. De paar Marie-Victoire en Theo Bot bewoonsters en het regentenecht-deden dat met alle liefde.

Zicht op de gevelsteen

Jopen verwijst naar een biervat van 112 liter, toelast naar een wijnvat van maar liefst 614 liter. Een 17de eeuws gezegde luidde: 'Mijn hoofd houdt net een stoep (= bierpul), mijn buik een hele toelast'. Opschepperij? Op de plek van herberg 'Dit is inde toelast' woonde rond 1600 een wijnverkoper. Toen deze verhuisde, liet hij de wijnvaten staan. De volgende eigenaar Hans Salomons liet het huis verbouwen, in de nieuwe gevel een gevelsteen plaatsen en begon een herberg. Opvallend detail: de blote Dionysische drinkebroeders met gouden lokken.

PRIJSVRAAG

AANWIJZING:

De rechtbank en het kleinste parkeerterrein van Haarlem zijn vlakbij. Mail uw oplossing o.v.v. 'prijsvraag HHK 25' naar: info@haarlemse-hofjeskrant.nl

Oplossing HHK 24: De gevelsteen van Torrentius zit niet geheel toevallig tegen een gevel in de Torrentiusstraat. Winnaar van een VVV-bon van € 15 is Hetty Holtkamp.

4de PRIJSVRAAG Pijnacker Hordijk

Door de eeuwen heen zijn de hofjes nauwelijks veranderd. Toch is herkenning niet altijd even gemakkelijk. Dit is alweer de vierde in de serie prijsvragen over de hofjesfoto's van Willem Pijnacker Hordijk.

De vraag is eenvoudig: welk hofje is volgens u hier in beeld? Stuur uw reactie naar info@haarlemse-hofjeskrant.nl

De winnaar, degene met meest originele en/of goede oplossing, krijgt een mooie print van de foto.

Winnaar 3de prijsvraag

Trots staat Trui in de deuropening van Zuiderhofje nr 12. Elke zaterdag boent ze de stoep voor haar huisje. Buurvrouw Jans heeft sinds kort een bloemenbak voor het raam gezet. Maar als de blaadjes vallen, dan waaien die

meestal bij Trui op de stoep. Ze was dan ook blij, dat toen deze foto gemaakt werd – waar ze wel twee minuten voor stil moest staan! – er even geen wind was. Dat schreef Gert-Jan Kamer, hij wint een print van het Zuiderhofje.

Opvolging goed geregeld

Aan alle mooie dingen komt helaas een einde, verzuchtte Iesje Vermeulen na afloop van de vergadering van de Stichting Haarlemse Hofjes.

> V.l.n.r. Willem Sleddering, Iesje Vermeulen, Lieuwe Zoodsma en Pim Huurdeman in de tuin van het Frans Loenenhofje

Zij had net de voorzittershamer overgedragen aan de nieuwe voorzitter van het bestuur van de Haar-

lemse Hofjes, Lieuwe Zoodsma, regent van het Lutherse Hofje. Ook secretaris Willem Sleddering nam ook in april afscheid. Hij wordt opgevolgd door Pim Huurdeman.

Tijdens het informele deel van de avond keken de Haarlemse regenten naar de mooie documentaire die de KRO-NCRV maakte over het hofje Codde en van Beresteyn. Marie-Victoire Bot had nog een nieuwtje voor de redactie: de EO gaat in mei een radio-uitzending vanuit dat hofje verzorgen.

Muijs

Blue Square tassen
reistas, en cross-over.
Leverbaar in
diverse kleuren.

Blue Square
reistas
Leverbaar in
diverse kleuren.

Documententas
van Giorgio Fedon

Open: ma. t/m vr. van 9.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00 - 17.00 uur
Gedempte Oude Gracht 108
Haarlem, Tel: 023 5315513
www.muyskantoor.nl

C. den Hollander b.v.
Onderhoudscombinatie
Haarlem (023) 5356812

SCHALKWIJKERSTRAAT 29 - 2033 JC - FAX: (023) 5352800

Nieuwenhuizen bv
BOUWBEDRIJF

- Verzorging aanvraag
- Nieuwbouw
- Verbouw
- Aanbouw
- Renovatiebouw
- Dakkapellen
- Badkamers
- Openhaarden

Lijnbaan 34 -36 - Heemskerk - Tel.0251-235 996
www.bouwbedrijfnieuwenhuizen.nl

Haarlemse
Hofjes
krant

GRATIS
meenemen!

Gratis in Haarlem af te halen: alle vestigingen van DEKAMARKT en DEKATUIN op de Vlaamseweg, VOMAR (Schalkwijk, Haarlem-Zuid en Paul Krugerstraat) en de AH-vestigingen op het Marsmanplein, Soendaplein, Raaks en Schalkwijk. PLUS Supermarkt en de Coop Compact in Haarlem-Noord. Verder VVV-stadhuis, het Noord-Hollands archief, Van der Pigge, Muys Kantoor & Kado, en de bibliotheken in Centrum, Schalkwijk, Oost en Noord. Verder bij zorgcentra, o.a. Reinaldahuis, Schalkweide en Schoterhof.

In Heemstede bij VOMAR, AH, SPAR, PRIMERA De Pijp en boekhandel Blokker. In Bloemendaal bij Papyrus, de bibliotheek en boekhandel Bloemendaal.

Reacties: info@haarlemse-hofjeskrant.nl
Website: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

De Haarlemse Hofjeskrant kwam mede tot stand dankzij financiële steun van het bestuur van de hofjes Codde & Van Beresteyn en In den Groenen Tuyn en diverse fondsen.

Oplage: 10.000
Redactie: Willem Brand
Eindredactie: Jacques de Jong
Vormgeving: Kees Reniers

HHK 26 verschijnt in september 2015.